

۱۳ میلیون فقیر در ایران

آمارها می‌گوید دست‌کم 17.8 درصد از خانوارهای کشور زیر خط فقر مطلق هستند. این خانواده‌ها که جمعیت‌شان ۱۳ میلیون و ۳۴۷ هزار نفر است...

آمارها می‌گوید دست‌کم 17.8 درصد از خانوارهای کشور زیر خط فقر مطلق هستند. این خانواده‌ها که جمعیت‌شان ۱۳ میلیون و ۳۴۷ هزار نفر است، ماهانه کمتر از یک میلیون و ۱۰۰ هزار تومان درآمد دارند. در کنار این آمار حدود 50.1 درصد جمعیت هم زیر خط فقر نسبی قرار دارند که نشانه افزایش فاصله طبقاتی دارد. اگر این آمار را بر اساس خانوار بخواهیم بررسی کنیم، به ۱۱ میلیون و ۱۱۵ هزار و ۹ خانواده تبدیل می‌شود که زیر خط فقر قرار دارند؛ یعنی ۳۷ میلیون و ۵۶۸ هزار و ۷۳۰ نفر سال گذشته زیر خط فقر قرار دارند. از این تعداد، بیش از ۱۳ میلیون و ۳۴۷ هزار نفر از تامین نیازهای اولیه زندگی هم ناتوان بودند که به گفته کارشناسان می‌توان وضعیت زندگی آنها را زیر خط فقر مطلق، یا خط بقا ارزیابی کرد.

به گزارش سلامت نیوز، روزنامه اعتماد در ادامه می‌نویسد: بانک مرکزی با اعلام جزئیات گزارش بررسی بودجه خانوار در سال ۱۳۹۴، پرده از بخش‌های مهم شکاف درآمدی در ایران برداشت. این دستگاه آماری در حالی که متوسط درآمد هر خانوار ایران را در سال گذشته ۳۵ میلیون و ۲۵۸ هزار و ۶۰۰ تومان اعلام کرد، که به معنای درآمد ماهانه دو میلیون و ۹۳۸ هزار و ۲۱۶ تومانی است. از سوی دیگر متوسط هزینه ماهانه هر خانوار هم دو میلیون و ۹۳۸ هزار و ۷۵۸ تومان اعلام شده است. حال آنکه بررسی آمارهای اعلام‌شده نشان می‌دهد 67.2 درصد از جمعیت کشور حدوداً درآمدی کمتر از رقم میانگین اعلام شده دارند. این آمارها نشان می‌دهد نظام توزیع درآمد کشور دچار ضعف شدیدی است که شکافی بسیار بزرگ میان بخش‌های مختلف جامعه ایجاد کرده و اکثریت جامعه درآمدی کمتر از میانگین کشور دارند. به بیان دیگر هنگامی که اکثریت یک جامعه درآمدی کمتر از میانگین درآمدی را دارند، نشان‌دهنده عدم توازن توزیع در آن کشور است و با توجه به اینکه 67.2 درصد جمعیت کشور درآمدی کمتر از میانگین درآمدی اعلام شده از سوی بانک مرکزی را دارند، می‌توان ادعا کرد در ایران نظام توزیع درآمد به شدت ناعادلانه است. بنا به گفته کارشناسان اقتصادی، نظام مالیاتی نادرست یکی از مهم‌ترین عوامل پدیدآورنده این شکاف است.

شکاف درآمدی، تبدیل به دره شد

بررسی میزان درآمد بخش‌های مختلف جامعه ایران حاکی از آن است که 7.8 درصد خانوارهای کشور درآمدی کمتر از حداقل دستمزد یک کارگر دارند. حداقل دستمزد برای سال جاری ۸۱۲ هزار تومان اعلام شده که به نظر می‌رسد چندان هم از سوی کارفرمایان رعایت نمی‌شود. در برخی از محیط‌های کار، کارفرمایان به قانون کار چندان توجهی نمی‌کنند. در مناطق آزاد کارفرما اجباری برای رعایت قانون کار ندارد و می‌تواند از دادن دستمزد براساس مصوبات وزارت کار سر باز بزند. براین اساس از هر هزار خانواده، ۷۸ خانواده در ماه درآمدی کمتر از حداقل دستمزد دارد که این خانوارها را می‌توان بسیار فقیر ارزیابی کرد.

براساس تعاریف علمی، خط فقر مطلق به آن بخشی از جامعه گفته می‌شود که درآمد آنها کفاف تامین نیازهای ابتدایی زندگی را هم نمی‌دهد. کسانی که زیر خط فقر مطلق قرار دارند، کسانی هستند که نیاز مسکن، تغذیه روزانه یا آموزش و درمان خود را نمی‌توانند بپردازند و برخی مراجع خط فقر مطلق را، خط بقا می‌نامند. در ایران سال‌ها است ارقام مربوط به درآمد خط فقر نسبی و مطلق اعلام نمی‌شود و به همین دلیل بیشتر آمارها تخمینی هستند. آنچه بیشتر کارشناسان و صاحب‌نظران بر آن صحه می‌گذارند، این است که درآمد کمتر از یک میلیون و ۲۰۰ هزار تومان در ماه برای یک خانوار، به معنای زیر خط فقر مطلق بودن است. براین اساس، می‌توان ادعا کرد 17.8 درصد از خانوارهای ایرانی زیر خط فقر مطلق قرار دارند و از تامین نیازهای اولیه یک زندگی ناتوان هستند. این رقم به معنای آن است که سه میلیون و ۹۴۹ هزار خانوار یا ۱۳ میلیون و ۳۴۷ هزار نفر از تامین نیازهای روزمره خود عاجز ماندند.

همچنین اگر خط فقر نسبی به خانوارهایی اطلاق شود که درآمد کمتر از دو میلیون و ۲۰۰ هزار تومان در ماه داشته باشند، آنگاه باید 50.1 درصد از خانواده‌های ایرانی را زیر خط فقر دانست. البته برخی از صاحب‌نظران خط فقر را در شهرهای بزرگ سه میلیون تومان می‌دانند ولی اگر ارقامی که مسوولان خانه کارگر اعلام می‌کنند را به عنوان پارامتر در نظر بگیریم به رقمی میان دو میلیون تا دو میلیون و ۵۰۰ هزار تومان در ماه می‌رسیم. حال بررسی آمارها نشان می‌دهد 50.1 درصد یا در واقع اکثریت

جمعیت ایران زیر خط فقر قرار دارند. بانک مرکزی در گزارش خود، میانگین درآمد سالانه خانواده‌های ایرانی در سال گذشته را ۳۵ میلیون و ۲۵۸ هزار و ۶۰۰ تومان اعلام کرد. در جداول منتشر شده از سوی این نهاد، حدود ۶۷.۲ درصد جمعیت کشور درآمدی کمتر از این میزان دارند.

البته بانک مرکزی به شکلی جداول خود را منتشر کرده که نمی‌توان به رقم دقیق رسید اما با دقت چند درصدی به رقمی حدود ۶۷.۲ درصد می‌رسیم. مساله اینجا است که چطور اکثریت چشمگیر جامعه درآمدی کمتر از میانگین اعلام شده دارند؟ این اتفاق زمانی رخ می‌دهد که اقلیت درآمدی بسیار بالا داشته باشند که بتواند میانگین درآمدی جامعه را بیش از ۱۷ درصد بالاتر از میانگین جمعیت درآمدی نشان دهد. توزیع نابرابر ثروت‌ها و افزایش شکاف طبقاتی در جامعه که پیش‌تر در گزارش‌های مختلف نهادهای کشور آمده، به ویژه در سال‌های پس از هدفمندی یارانه‌ها، به افزایش این شکاف نابرابر و نظام توزیعی ناعادلانه دامن زده است. علاوه بر این سیاست‌هایی چون تعدیل ساختاری و کاهش حمایت‌های دولت از بخش‌های ناتوان جامعه هم مزید بر علت شده تا این شکاف امروز چون دره‌ای عمیق خودنمایی کند.